

УДК 37.091.3.043.2:617

*С.Ю. Каратєєва, О.Й. Хомко, Р.І. Сидорчук, О.М. Плегуца***ШЛЯХИ ПОКРАЩАННЯ ВИКЛАДАННЯ СТУДЕНТАМ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕДСЕСТРИНСТВО В ХІРУРГІЇ» ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
«СЕСТРИНСЬКА СПРАВА» (ОКР – «МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ»)**

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Резюме. Відповідно до принципів кредитно-модульної системи організації навчального процесу розроблені нові навчальні програми для викладання дисципліни «Медсестринство в хірургії». У статті наведені можливі шляхи щодо покращання ефективності проведення практичних занять зі студентами, які навчаються за спеціальністю «Сестринська справа» (ОКР – «молодший спеціаліст»).

Зокрема, застосування на практичних заняттях інтерактивної моделі дидактичного процесу ефективно покращує засвоєння тематичного матеріалу. Основною

метою є стимулювання активного потенціалу студентів шляхом залучення їх до діалогу, відкритої бесіди, обговорення клінічної проблеми хірургічного хворого, доведення, аргументування власного погляду, аналізу своїх дій при вирішенні ситуаційних та клінічних задач при роботі у відділенні та з хворими. У процесі інтерактивного навчання студенти вчаться критично мислити, приймати продумані рішення, спілкуватися між собою.

Ключові слова: хірургічні дисципліни, викладання, студенти.

Вступ. На даний час головним завданням вищої освіти є розвиток та забезпечення необхідної якості професійної підготовки фахівців і пошук механізмів її підвищення [1, 5].

Розвиток медичної освіти на сучасному етапі, шляхи його реформування, питання, пов'язані з підвищенням якості освіти випускників медичних закладів, вимагають нових підходів до організації навчального процесу. Прогрес медичної та педагогічної науки зумовили пошук і впровадження нових технологій у систему навчання [2,6].

Реформування вищої школи і сучасні вимоги до підготовки майбутніх фахівців призвели до змін у викладанні дисциплін "медсестринство в хірургії" [3, 4]. Особливого значення такі реалії мають при викладанні хірургічних дисциплін студентам, які навчаються за спеціальністю «Сестринська справа» (ОКР – «молодший спеціаліст»), тобто в умовах «проблемно-орієнтованого», не «діагноз-орієнтованого» навчання.

Основна частина. Нами апробовані наступні дидактичні методи, що підвищують інтерактивність навчального процесу:

1. Метод створення ситуації акцентуалізації новизни навчального матеріалу, який передбачає окреслення нових знань у процесі викладання, створення морального задоволення від практичної роботи з конкретним хворим.

2. Метод опори на життєвий досвід студентів – полягає у використанні викладачем життєвого досвіду, у тому числі баченого в клінічних ситуаціях, життєвих спостережень, літературного та мистецького досвіду. Це викликає додатковий інтерес, бажання допомогти, повторити бачене, сприяє кращому засвоєнню теми.

3. Метод створення відчуття успіху в навчанні – робота у відділенні, догляд за хворими хірургічного відділення, допомога у виконанні маніпуляцій та, відповідно, успішне виконання певних маніпуляцій, процедур, зміцнює впевне-

ність у власних силах, пробуджує інтерес та бажання вчитись.

Цілком очевидно, що підручники та навчальні посібники для студентів, навіть найсучасніші, не можуть сформувати в майбутніх спеціалістів практичних навичок із хірургії. Роль викладача в цьому процесі посідає головне місце. Створення оптимального навчального середовища, при якому студенти мають можливість здійснювати догляд за хірургічними хворими, бути присутнім при різних оперативних втручаннях, перев'язках, хірургічних маніпуляціях, процедурах, є основним завданням педагога-клініциста.

Впровадження інноваційних технологій робить заняття більш доступним і цікавим, активізує навчально-пізнавальну діяльність. Однією з актуальних і ефективних інновацій є впровадження комп'ютерних технологій, моделювання, дистанційної форми навчання, яка значно розширює діапазон підготовки студента, вносить новизну, дозволяє за допомогою фото та відео створити інформаційне середовище, виступає вагомим чинником активізації навчально-пізнавальних знань з хірургічних дисциплін.

Результати навчання значно покращуються, коли є можливість використання в навчальному процесі технології дистанційної візуалізації шляхом відеотрансляції з операційної.

Створення лекційних презентацій за темами, згідно з розробленою навчальною програмою, дозволяє акцентувати увагу студентів на основних моментах теми, спостерігати міжпредметні зв'язки.

Викладач вмотивовує навчальну діяльність студентів, спонукає їх до навчання, організовує навчальний процес таким чином, щоб він мав максимальний ефект. І ця організація повинна проходити на рівні дій та можливостей кожного окремого студента.

Має місце удосконалення тематичних навчальних кімнат, оснащення їх сучасним обладнан-

ням, більш повноцінно забезпечити заняття тематичними хворими, ефективно використати матеріально-технічну базу кафедри, особливо в клініці.

За такої системи організації навчального процесу, у викладача є реальна можливість детально провести обговорення зі студентами найважливіших питань теми, що проходить у формі вільної дискусії, в яку активно включаються всі присутні на занятті студенти.

При відповідній мотивації і досконалому матеріально-технічному забезпеченні навіть недостатньо підготовлений, на початок заняття, студент після його завершення володіє необхідним обсягом базової інформації з даної теми.

Викладач повинен керуватися насамперед тим, що окрім надати студентові певний обсяг практичних навичок, навчити студента творчо підходити до вивчення та засвоєння матеріалу, до вміння відокремлювати головне від другорядного, вміло користуватися набутими знаннями.

Отже, щоб зацікавити студентів потрібно змінювати технології викладання та розвивати в них клінічне мислення. Активізація навчально-пізнавальної діяльності буде досягнута лише при впровадженні інноваційних технологій, при яких заняття стануть більш доступними, цікавими і повними.

Висновки

1. Особливості підготовки студентів, які навчаються за спеціальністю «Сестринська справа» (ОКР – «молодший спеціаліст») на сучасному етапі вимагають суттєвого удосконалення методів навчання хірургічних дисциплін.

2. Впровадження нових інноваційних технологій організації роботи та навчального процесу з

елементами інтерактивності забезпечує належну підготовку фахівців, яка відповідає медичним стандартам.

3. Створення оптимального середовища, при якому студенти мають можливість здійснювати догляд за хірургічними хворими, бути присутнім при різних оперативних втручаннях, перев'язках, хірургічних маніпуляціях, є важливим завданням педагога.

Література

1. Будапештсько-Віденська декларація про створення Європейського простору вищої освіти – 12 березня 2010 р.
2. Ковальчук Л.Я. Впровадження новітніх методик і систем навчального процесу в Тернопільському державному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського / Л.Я. Ковальчук // Мед. освіта. – 2009. – № 2. – С. 10-14.
3. Ковальчук Л.Я. Новітні шляхи вдосконалення підготовки фахівців у Тернопільському державному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського / Л.Я. Ковальчук // Мед. освіта. – 2010. – № 2. – С. 27-30.
4. Методологія лекційного заняття: особливості в аспекті інтернаціоналізації освіти, презентація іноземним студентам англійською мовою навчання / О.Й. Хомко, Р.І. Сидорчук, С.Ю. Каратєєва [та ін.]: матеріали навч.-метод. конф. ["Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології"] – 15 квітня 2013. – Чернівці, 2013. – С. 123.
5. Про затвердження Положення про національну систему рейтингового оцінювання діяльності вищих навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1475 від 20.12.2011 р.
6. Сухарніков М.Ю. Концептуальні підстави розробки і впровадження національної рамки (академічних) кваліфікацій України / М.Ю. Сухарніков. – К.: Вища школа, 2012. – № 3. – 17 с.

ПУТИ УЛУЧШЕННЯ ПРЕПОДАВАННЯ СТУДЕНТАМ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДСЕСТРИНСТВО В ХИРУРГИИ» ПО СПЕЦІАЛЬНОСТІ "СЕСТРИНСКОЕ ДЕЛО" (ОКУ – «МЛАДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ»)

С.Ю. Каратєєва, О.І. Хомко, Р.І. Сидорчук, О.М. Плегуца

Резюме. В соответствии с принципами кредитно-модульной системы организации учебного процесса разработаны новые учебные программы для преподавания дисциплины "Медсестринство в хирургии". В статье приведены возможные пути по улучшению эффективности проведения практических занятий со студентами, обучающимися по специальности "Сестринское дело" (ОКУ – "младший специалист"). В частности, применение на практических занятиях интерактивной модели дидактического процесса эффективно улучшает усвоение тематического материала. Основной целью является стимулирование активного потенциала студентов путём привлечения их к диалогу, открытой беседе, обсуждению клинической проблемы хирургического больного, доказательства, аргументации собственного мнения, анализу своих действий при решении ситуационных и клинических задач при работе в отделении и с больными. В процессе интерактивного обучения студенты учатся критически мыслить, принимать продуктивные решения, общаться между собой.

Ключевые слова: хирургические дисциплины, преподавание, студенты.

WAYS OF IMPROVING THE TEACHING OF SURGICAL DISCIPLINES CYCLE FOR STUDENTS SPECIALIZING IN «NURSING» SPECIALTY (ECL – «JUNIOR SPECIALIST»)

S.Yu. Karatieieva, O.I. Khomko, R.I. Sydorhuk, O.M. Plehutsa

Abstract. According to the principles of credit-module system in educational process, we developed new curricula for teaching "Nursing in surgery". This article presents possible ways to improve the efficiency of the practical classes with students enrolled into specialty «Nursing» (ECL – «junior specialist»).

In particular, the use of interactive classes model of didactic process effectively improves the digestion of thematic material. The main aim is to encourage active potential of students by involving them in the dialogue, open conversation,

discussion of surgical patients' clinical problems, evidence, and argumentation of their own view, analysis of their actions while dealing with situational and clinical tasks as well as working in the medical office and with patients. In the process of interactive teaching, students learn to think critically, make thoughtful decisions, communicate with each other.

Key words: surgical disciplines, teaching, students.

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

Рецензент – проф. В.П. Польовий

Buk. Med. Herald. – 2014. – Vol. 18, № 2 (70). – P. 165-167

Надійшла до редакції 03.12.2013 року

© С.Ю. Каратєєва, О.Й. Хомко, Р.І. Сидорчук, О.М. Плегуча, 2014